

Det er litt uvant å kunne gå inn i butikker og hotellresepsjoner uten å bli sikkerhetssjekket, synes ordfører Miriam Fierberg-Ikar fra Netanya, Stavangers vennskapsby i Israel.

Et paradys uten fred

Harald Maaland tekst Dag Knutsen foto SA 19.94.2007

BESØK: Denne uken har hun og en delegasjon fra Netanya vært gjester i Stavanger, med besøk hos byens myndigheter, utflukter til Lyse-fjorden og Hydra og 17-mai-tog på programmet. Som det passer seg ved et vennskapsbesøk.

I fjor var en annen ordfører med tilhørende delegasjon på et tilsvarende besøk i byen: Adli Yaish, Hamas-ordføreren fra Nablus, Stavangers palestinske vennskapsby. I år er det israelernes tur.

Venner med Stavanger er de begge, men står på hver sin side i en tilsynelatende uløselig konflikt, som de begge i høyeste grad har vært rammet av.

Nablus har i årevis vært omgitt av israelske styrker som med jevne mellomrom rykker inn i byen, skyter og arresterer og sprer frykt i befolkningen. Mange lever gått tapt. Økonomien er hardt rammet, og en ring av sperringer gjør det svært vanskelig å ta seg inn og ut av byen.

Netanya som ligger ved kysten en halvtimes kjøring vestover fra Nablus, har på sin side vært rammet av en rekke palestinske terrorangrep de siste årene -16 i alt, ifølge ordfører Fierberg-Ikar.

DET VERSTE skjedde 27. mars 2002, da en selvmordsbomber spaserte inn på Park Hotel og sprengte seg selv og 30 intetanende sivile mennesker i luften. 140 ble såret.

- Har du sett kroppsdeler spredt rundt i gaten, forstår du behovet for sikkerhet, sier ordføreren.

Det siste halvannet året har det ikke vært flere bomber, men terrorismen preger Netanya likevel:

- Barn vokser opp under stress. De preges av det, og mange forteller om det i brev til meg. Foreldre er redde for barna og tør ikke la dem dra hjemmefra alene. Situasjonen preger alle, og jeg tror vi kommer til å føle det mer og mer med tiden, sier ordfører Fierberg-Ikar.

De første årene av den andre palestinske intifada-oppstanden, som begynte i 2000, ble Netanya som turistby også kraftig rammet økono-misk. Terroren skremte vekk badegjestene. Senere er de kommet tilbake, og byen vokser igjen.

MIRIAM FIERBERG-IKAR ble Israels første kvinnelige ordfører i 1998, og har senere vært Netanyas øverste politiske leder. Hun ble gjenvalgt i 2003 med 80 prosent av stemmene. I israelske kommuner er det direkte valg på ordfører. Po-litisk representerer hun høyrepartiet Likud.

I likhet med de fleste israelere mener hun at sikkerhetsgjerdet/muren som israelerne har bygget over Vestbredden, er en viktig årsak til at selvmordsbombene er blitt færre.

-Jeg var opprinnelig imot gjerdet, fordi jeg mente det var bedre å ha kontakt med palestinerne enn ikke. Jeg er født i havnebyen Akkomet en blandet arabisk jødisk befolkning, ble passet på av en arabisk jente da jeg var liten, og har aldri hatet noen på grunn av religion eller etnisk opprinnelse.

Jeg likte det, og det var godt for byen da araberne pleide komme til Netanya, til butikkene og strendene. Vi hadde også politisk kontakt. Jeg inviterte ordføreren i Tulkarm til lunsj en måned før den første selvmordsbomben sprang.

ETTER DET hadde vi ikke noe valg. Sikkerheten må gå først. Det er bedre å leve med gjerdet, enn å dø uten det, sier Fierberg-Ikar.

Palestinerne opplever det helt annerledes, og sikkerhetssituasjonen er atskillig verre for dem enn for israelerne?

- Ja, men de avgjør selv hvordan de vil ha det, mener ordføreren i Netanya: - Mediene, spesielt i Europa, framstiller palestinerne som de underlegne og oss som de aggressive, men det er omvendt! Vi israelere ønsker et normalt liv, og det gjør vel de fleste palestinere også. Men når 10 eller 20 prosent av dem vil angripe oss, har vi ikke noe valg, argumenterer hun.

- Folk utenfor forstår ikke arabernes mentalitet, mener Fierberg-Ikar: - For oss er livet hellig, men ikke for dem, hevder hun.

Alle forstår og godtar at liv noen ganger må ofres for å redde landet, men vi gjør det med sorg. Men vi ser jo palestinske mødre glede seg over å kunne sende sine sønner av gårde som selvmordsbombere, sier ordføreren.

Selvsagt hender det at den israelske hærens aksjoner fører til sivile tap, men det er ikke hensikten, og den prøver å unngå det. Men selvmordsaksjonistene går jo bevisst inn for å ta sivile liv - barn, kvinner, gamle, hvem som helst. Det er ikke mostand, det er mord, konstaterer Fierberg-Ikar.

- FORHANDLINGER er nødvendig for å få til en løsning på konflikten, mener hun, men legger til: - Vi må ha noen å forhandle med, og det har vi ikke nå. Vi står overfor stammer og grupper som står mot hverandre og bekjemper hverandre, sier hun og viser til den siste tidens interne palestinske oppgjør i Gaza. Årsakene til at det er blitt slik, går hun ikke inn på.

Alt er likevel ikke håpløst, mener hun, og viser til at det finnes kontakt over skillelinjene: - Jeg er nestleder i organisasjonen for ordførere i Israel, og vi har kontakt med palestinske ordførere.

Fierberg-Ikar peker også på kontakten med andre arabiske land: - Sist uke møtte jeg Jordans eks-statsminister, og en forretningsmann fra Jordan sa seg interessert i å investere i et senter for dialog ved universitetet i Netanya.

- Vi må forhandle, og til det trenger vi verdens hjelp, men den må være nøytral, presiserer hun, og legger til:

- Uten krig hadde landet vårt vært et paradys på jord: Vi har klimaet, vi har de hellige stedene, vi har alt.

Bare ikke fred.

I BYEN: Dov Katz (t.v.), Moris Zirolnik og Adir Banyamini er i Stavanger frem til 19. mai. Leder i Netanyaforeningen, Arne Karlsen (t.h.), ønsker dem velkomne. Foto: AUDUN KRISTIANSEN JAHREN

RA 14.05.2007

Feirer i Stavanger

I går landet syv representanter fra Stavangers israelske vennskapsby, Netanya på Sola. Blant de syv finnes både ordføreren og hennes opposisjon.

- Min mor er svensk, så derfor ble jeg bedt med på denne turen til Norge, forteller Adir Benyamini.

Til daglig hører han til opposisjonen i bystyret i Netanya, men nå er han på reise med byens ordfører Miriam Fierberg Ikar og hennes støttespillere.

Jeg er litt usikker på hvor lurt det var å bli med, det kan skade mitt politiske rykte. Når jeg kommer tilbake til Israel, vil jeg nok få en del kritiske spørsmål fra journalister om hvorfor jeg reiser sammen med mine politiske motstandere. Men jeg føler at jeg på turen har en mulighet til å hjelpe byen på en fin måte, så jeg valgte å være med, sier Benyamini til Rogalands Avis.

I bystyret i Netanya er han en av fem opposisjonspolitikere. I alt sitter det 35 personer i styret.

Ikke i tog

Delegasjonen fra Israel kom i to grupper i går; tre av dem kom tidlig på dagen, mens resten kom natt til i dag. De tre først ankomne kan forteller at de gleder seg til å se hvordan nordmenn feirer 17. mai.

- Vi har hørt at dere går en del i tog i gatene, det gleder vi oss til å se og være med på, forteller Dov Katz.

- I Israel går vi ikke i tog på nasjonaldagen, men folk går gjerne ut og griller litt eller reiser på piknik. Dessuten er militærbasene åpne, så folk kan besøke soldatene. Det blir spennende å se hvordan dere gjør det, sier han.

- Vi syntes det var på tide å få besøk av en delegasjon igjen. Det er lenge siden sist, så vi ønsker å fornye gamle bånd, forteller Arne Karlsen, leder i Netanyaforeningen.

Delegasjonen skal idagmøtepolitikere fra Stavanger kommune, og Karlsen håper de kan komme fram til noen felles løsninger. Det samme gjør Adir Benyamini.

Overlevde terrorangrep

Storingsrepresentant Morten Høglund (FrP) hadde denne uken omvisning på Stortinget for israelske terrorofre. Et av dem var Abraham Robinson.

TOR LARSEN 2313 54 55 • tore.larsen@frp.no Fremskritt 02.09.2006

Robinson og gruppen tilhører vennskapsforeningen Stavanger-Netanya-foreningen som i løpet av de siste årene flere ganger har vært på besøk til Norge.

Etter omvisningen fikk Fremskritt en prat med en av terrorens ofre, Abraham Robinson, som for noen år siden fikk se terrorismen i hvitøyet.

5 juni 2002 satt Robinson på en buss i ett veikryss ved byen Megiddo, da en selvmordsbomber kjørte inn i siden på bussen. 17 av passasjerene ble drept og et femti-tall, deriblant Robinson, ble ska-det i hendelsen.

- Vi fikk etterpå vite at det var en 16 år gammel arabisk gutt som dagen før hadde blitt instruert til å gjennomføre angrepet på minnedagen for starten på seksdagers-krigen i 1967, forteller Robinson, som reddet livet gjennom å hoppe ut av vinduet på bussen. Han fikk alvorlige brannskader og tilbrakte nesten tre uker på sykehus og gjennomgikk to operasjoner.

Traumer

Robinson, som foreleser i orientalske studier og er oversetter i arabisk ved Bar Ilan-universitetet i Ramat Gan, er fortsatt merket av skadene. Han sliter med post-traumatisk stressyndrom og reiser ikke lenger med buss etter terrorangrepet. Han skyr offentlige steder etter det som har skjedd.

- Nå bruker jeg mye tid på å hjelpe andre ofre for terrorhandlinger. Til tross for det som har skjedd føler jeg ikke hat til arabere. Ikke i det hele tatt. De er også i en forferdelig situasjon på grunn av alt som har skjedd, sier Robinson bedrøvet.

Omsorg

Israelerne har fått oppleve Norge, norsk natur og omsorg fra norske Israelvenner, forteller en av de norske initiativtakerne, Arne Karlsen.

- Besøkene har gjort dem godt. De har fått se mye av Norge og fått et innblikk hvordan livet er her. Det har blitt skrevet mye negativt om Norge i israelsk presse i det siste, men jeg tror de som er med i denne gruppen har opplevd et annerledes Norge, sier Karlsen.

Robinson er på sitt andre besøk til Norge holder med. Han vil fortsette med sitt arbeide med terrorofre og å fortsette kampen for fred i Midt-Østen.

- Det er viktig å fortsette tross motgangen. Jeg vil ikke miste håpet, sier Robinson.

Israelere føler seg sveket

SA, Publisert 11. mai 2002 11:39

Svært mange israelere er i dag sinte og bitre og føler at Europa har sveket dem, slik jødene ble sveket før og under den andre verdenskrig.

Harald Maaland

- Jeg er sint på europeerne, sier Netanyas ordfører Miriam Fierberg på et lydbåndintervju hun har gitt byens vennskapsforening i Stavanger. - Israel likner mye på europeiske land, men vi er et demokrati omgitt av diktaturer, og den forskjellen forstår ikke europeerne, mener ordfører Fierberg.

- Verden forstår ikke vår situasjon, med den terroren og usikkerheten vi blir utsatt for. Ingen kan leve slik lenge. Når du ikke kan føle deg trygg noe sted - ikke på skolen, ikke i banken, du kan ikke gå i butikker eller ta bussen uten redsel for å bli rammet av en bombe - da er ingenting normalt, da er du fange i terrorens fengsel, sier ordføreren i Stavangers israelske vennskapsby.

I likhet med de fleste israelere skjønner hun ikke at palestinerne får så mye sympati i Europa, mens israelerne blir ignorert. - Vi forlanger ikke at dere bare skal forstå Israel, men enhver medalje har to sider, og hvorfor ser dere bare den ene, spør Miriam Fierberg.

To kulturer

Ved siden av utryggheten som følger av terroren, framhever hun de store kulturforskjellene hun mener finnes mellom israelere og palestinere: - Det er to ulike samfunn. I vår kultur betraktes livet som hellig, vi har respekt for alt liv. Det gjelder den israelske hæren også: I stedet for å bombe Jenin fra luften, slik USA ville ha gjort, gikk våre soldater fra hus til hus med livet på spill for å unngå sivile tap, sier ordføreren.

- På den andre siden kommer palestinske selvmordsbombere til oss i den ene hensikt å drepe uskyldige sivile. Med kaldt blod tar de livet av gamle og barn, hele familier. De dreper for å drepe. Yasser Arafat kan stoppe dem om han vil, men han sier en ting og gjør noe annet. Aldri har han bedt sine folk stoppe drapene på israelere. Aldri!

Advarer mot islam

Miriam Fierberg advarer europeerne: - Det er mange arabere i Europa. Det er kanskje derfor lederne deres er redde. Men hvis dere tror islam stopper her i Israel, tar dere feil. Araberne og islam vil ta over alt, snart blir islam den største religionen i Frankrike. Hvis dere ikke vil at islam skal overta hos dere, må dere passe på før det blir for sent, advarer den israelske ordføreren.

Igjen understreker hun brutaliteten i det hun mener er arabernes kultur: - De viser jo glede når barna deres dør i selvmordsaksjoner! Og når de straffer sine egne for forræderi, skjer det ved brutal selvjustis - de har drept folk både i fengsel og i selve rettssalen. Og etter at de har drept dem, henger de dem. Hva ville folk si om Israel gjorde noe slikt, spør Fierberg.

Skjebnetime

Utryggheten, isolasjonen, følelsen av å bli sveket av dem som egentlig burde hjelpe sivilisasjonens

ytterste utpost mot barbariet - alt dette framhever hun. I tillegg kommer følelsen av å utkjempe en kamp for livet, for selve eksistensen: - Nå har vi valget mellom å bli drept og å slåss for vår egen eksistens. Og som under Holocaust får vi nok ingen hjelp, tror hun.

Denne følelsen av at Israel er inne i en skjebnetime, deles av mange amerikanske jøder, ifølge en artikkel i The New York Times. De er bekymret og frykter for selve den jødiske statens eksistens. I tillegg ser de antisemittismens stygge ansikt dukke opp igjen i Europa, til dels også i USA. Synagogebesøket er gått kraftig opp og pengeinnsamlingene til Israel har skutt fart. Det er også flere som utvandrer til Israel for å yte en direkte innsats for jødestaten. - Det har spredt seg en følelse av at verden rotter seg sammen mot oss, sier Michael Kotzin, nestformann i Den jødiske føderasjon i Chicago.

Farlig nabolag

Kombinasjonen mellom krise i Midtøsten og det inntrykk 11. september gjorde, har forsterket den jødiske frykten. Mange trekker paralleller til 1930-tallet og minner om hvordan europeerne da sviktet jødene.

- Det er en meget utbredt følelse blant israelere av at verden, særlig Europa, ikke forstår dem og deres vanskelige situasjon i et farlig nabolag, bekrefter Marianne Heiberg, Midtøsten-ekspert ved Norsk utenrikspolitisk institutt (Nupi).

- Ingen her er snille gutter som spiller med snille regler, sier de gjerne, og de har følelsen av at Europa har forlatt dem, påpeker forskeren. - Hver gang Israel er i vansker, har de inntrykk av å få stor støtte fra USA, men ingen fra Europa, sier hun.

Og det er faktisk en betydelig forskjell mellom USA og Europa i holdningen til Israel: - Det USA ser mest på, er terrorisme. Europeerne forstår nok også hvor farlig terrorismen er, men for dem blir hovedsymbolet i Midtøsten-konflikten likevel Israels okkupasjon av palestinsk område. Mange europeere har vært der og forstår hva det vil si å være okkupert, sier Heiberg.

- Men israelerne forstår det ikke?

- Nei, de har vondt for å se at okkupasjonen er problemet. De klarer ikke å se vanskene på den andre siden, der sikkerhetsproblemene egentlig er mye større enn i Israel, påpeker hun.

- På tross av terroraksjonene kan man jo leve mer eller mindre normalt i Israel, men det kan man ikke i de okkuperte områdene, understreker Midtøsten-eksperten.

Marianne Heiberg satt ringside til Oslo-prosessen og kjenner aktørene på begge sider. - I sin bok skriver den israelske forhandlingslederen Uri Savir om sin palestinske motpart, Abu Ala: Selv om de vokste opp 200 meter fra hverandre i Jerusalem, forsto han ikke okkupasjonen før han fikk snakke med Abu Ala. Det er lite sosial kontakt de to folkegruppene imellom, og konflikten føles av begge nasjoner som en eksistenskamp.

Det er det som gjør konflikten så vanskelig, understreker Marianne Heiberg: Intellektuelt sett er det en lett konflikt å løse, men psykologisk er den meget vanskelig.

Vil bygge og bo i Israel 26. mai 2001 08:45

Publisert 26. mai 2001 08:45

Arne Karlsen tror på Israel. Så sterk er han i troen at han vil bygge en boligblokk i Netanya, Stavangers vennskapsby i Israel. [Harald Maaland](#)

Kona og jeg har kjøpt en tomt i Netanya, og sammen med en venn som bor der, vil vi bygge en blokk med leiligheter, 600 meter fra Middelhavet. Leilighetene skal vi selge, men én beholder vi selv. Når vi blir pensjonister, kommer vi nok til å bo der store deler av året, sier Arne Karlsen, gårdbrukersønn fra Tjensvollveien og leder for Netanyaforeningen i Stavanger.

Karlsen lar seg ikke skremme av selvmords-angrepene i byen.

Jeg tror Israel er et framtidens land og jødene et framtidens folk, sier han.

Palestinsk venn

Men Karlsen har palestinske venner også: Jeg sendte nettopp en e-post til en palestinsk venn, en kristen palestiner i Betlehem, forteller han.

Hva synes han om situasjonen, da?

Han kjenner seg midt mellom barken og veden.

Det er det vel mange som gjør, på begge sider?

Ja, det er sikkert nok, sier Karlsen. De ønsker seg fred, de aller fleste.

Arne Karlsen har mange venner i Netanya og holder jevnlig kontakt med dem. De er selvsagt blitt engstelige etter alle bombeaksjonene. Særlig er de redd for barna, og de holder dem nok mer hjemme nå enn ellers, sier Karlsen.

Den siste palestinske selvmordsbomben sprang utenfor et kjøpesenter i Netanya 18. mai. Den drepte sju personer og såret 100.

Karlsen tror Netanya er blitt spesielt utsatt for bombeaksjoner fordi det er en rolig badeby, hvor slike aksjoner vekker mer oppsikt enn om de skjer i en by hvor det er mye uro fra før. Dessuten ligger Netanya bare 15 kilometer fra Vestbredden, eller Samaria, som Karlsen og hans trosfeller sier.

Årvåkenhet

Stemningen i byen påvirkes naturligvis av dette. Folk blir mer observante, holder øyne og ører åpne. Årvåkenheten hjelper da også flere bomber er blitt oppdaget før de har gått av, sier han.

De israelske innbyggerne blir nok også mer mistenksomme overfor palestinere, men ikke så ille som man skulle tro. Vanligvis er det en hel del palestinere som arbeider i Netanya de er blant annet flinke husbyggere. Jeg tror mange savner dem som ikke kommer nå på grunn av konflikten, mener Karlsen.

Den politiske stemningen har også forandret seg: Til å begynne med var Oslo-avtalen veldig populær, de fleste trodde og satset på den. Men nå ser de at den har spilt fallitt, og Sharon er blitt mye mer populær. De har mistet troen på forhandlinger, og krever at Arafat stanser terroren først.

Det beste forsvar

Hva tenker du når du ser israelske panservogner, helikoptere og fly fyre løs mot palestinske mål?

Det er tragisk, men noen ganger er angrep det beste forsvar og kanskje det eneste språk som blir forstått, tror Karlsen. Dessuten mener han at palestinerne med sine selvmords- og bombeaksjoner tar sikte på å drepe sivile, mens israelerne skyter mot hus hvor det befinner seg bombefabrikker eller terrorister.

Han tror heller ikke det ville hjelpe om israelerne forlot bosettingene på Vestbredden: Nei, da ville det bare dukke opp noe annet i stedet, mener han.

Men kan det noen gang bli fred, da?

Ja, jeg er en kristen og tror på Bibelens ord om at det skal bli fred i Jerusalem og landet rundt. Men hvordan det skal skje rent praktisk, skulle jeg gjerne vite, sier Karlsen.

Kristne medlemmer

Han er ellers ikke alene i Netanya-foreningen om å være kristen. De fleste av våre rundt hundre

medlemmer er med av kristne grunner. Andre er med bare fordi de er glad i Israel, og så har vi noen få jødiske medlemmer.

Foreningen har som formål å «fremme utviklingen av mellommenneskelig, kulturell og faglig kontakt og samarbeid mellom befolkningen og næringslivet i Stavanger-området og Netanya-området i Israel».

Den har sin basis i vennskapsbyavtalen mellom Stavanger og Netanya fra 1996. Aktivitetene er blant annet utvekslingsbesøk av skoleklasser og idrettsforeninger, kontakt mellom ulike kulturelle og faglige miljøer og råd og hjelp til dem som vil reise til Israel. Og Arne Karlsen hevder at antall forespørsler ikke har gått ned som følge av den voksende konflikten.

Ung miljømiks på Vaulen

Publisert 8. mai 2001 07:23

Nærmere 100 barn fra fire kontinenter forbrødret seg med norske jevnaldringer på Vaulen badeplass i går. Bål, leker, pølser og brus bandt deltakerne på Ung Agenda 21 sammen før barnas miljø-messe åpner offisielt i dag kl. 12 i Åsenhallen.

Foto: Knut S. Vindfallet

Eldri Espedal Storhaug

VAULEN: Det er ikke hvem som helst som blir sendt som deltakere til Barnas miljømesse som nå har fått navnet Ung Agenda 21. Hjemme hos Kristin Hagen og Bjart Berge på Gausel traff vi i går tre 13-14 år gamle gutter fra Netanya, Israel. De hadde konkurrert med 50 interesserte da de søkte om å få bli med på Ung Agenda 21 i Stavanger.

Oren Karniol, Oren Moisa og Itay Nadar ble plukket ut på grunn av sine prestasjoner og sine engelsk-kunnskaper. Sammen har de laget et miljøprosjekt som de skal presentere under Ung Agenda 21 i Åsenhallen.

Gribber og fly

De legger ivrig og på flytende engelsk ut om sitt avanserte prosjekt: Om sammenstøt mellom gribber og fly og elektriske ledninger. Det er til plage for alle parter. Guttene vil vise hvordan samarbeid mellom industri og miljøinteresser kan føre til en lykkelig løsning på det verdensomspennende problemet.

Når vi senere møter guttene i lek på Vaulen med unge fra 15 land, har de lagt forskerrollen av seg. Når de er med på en israelsk variant av «Slå på ringen», er de bare barn.

De tre israelske guttene er storfornøyde med å ha havnet hjemme hos Anders Hagen fra Gausel skole. Bare mottakelsen og rundstykkene de fikk ved ankomsten, er reisen verd, hevder de.

På forhånd har de hørt om at Stavanger er en fiskeby og de har lært å si takk. I går kveld fikk de sitt første møte med en norsk fjord i ly av leirbålet på Vaulen badeplass. Men selv om vi kunne fremby årets varmeste kveld så langt, syntes de det var litt kaldt. De kom fra 40 grader hjemme i Israel samme dag.

Fra barnehjem i Brasil

En spesiell gruppe på fire barn i alderen 12-15 år er kommet fra barnehjemmet Lar de Padilha utenfor

Taquara sør i Brasil. Dette barnehjemmet har i ti år fått støtte fra Skoleaksjonen Hei, tidligere Skolens ulandsaksjon.

Disse barna har hørt om Norge i mange år og har gledet seg stort til å treffe norske skolebarn. De kom allerede søndag og brukte gårsdagen sammen med Gausel skole hvor de er gjester. De danset og sang for de norske skolebarna og grilltet sammen med dem tidligere på dagen på Gauselstranda samtidig som de jobbet sammen om et kystprogram. Tonen ble raskt funnet.

Disse barna har ikke alltid hatt det like lett. De bor på barnehjem fordi familien ikke kan ta seg av dem. I en slik situasjon er det viktig å satse på miljø. Det går både på det sosiale og på nytt liv, forklarer Ellen Katrine Austreim, daglig leder for Skoleaksjonen Hei. En delegasjon fra Norge har vært på besøk på barnehjemmet tidligere, derfor var det gledelige gjensynsscener i går.

Vi skal danse, syng og spille på miljømessen, forklarer 15 år gamle Claudete dos Reis og takker for at de fikk komme. UD har spandert 60.000 kroner i reisestøtte til den brasilianske delegasjonen på fire barn og to voksne.

De brasilianske barna merket seg at ransler og klær kunne henge utenfor klasserommet på Gausel skole. Hjemme må de passe nøye på hver eneste ting de eier.

Fint å være vertskap

Hele den brasilianske gruppen på seks bor hos Hanna Tollaas på Frøistad gård. Hun kan ikke få rost barna nok:

De er så veloppdragne og varme. Vi følte nærheten med en gang. Det er en opplevelse å ha dem på besøk, sier Hanna Tollaas og mener hun får mer enn hun gir ved å ta imot en slik gruppe.

Anne-Kari Eielsen, styreleder for Ung Agenda 21, beklager at de gassiske barna og barna fra Palestina ikke kunne komme. Russerne ble sterkt forsinket, men ellers var 94 av de utenlandske deltakerne på plass i går kveld. Hun håpet arrangementet i går ville bidra til at barna ble kjent med hverandre og at de vil inspirere hverandre innen miljøsektoren de tre dagene utstillingene og programmet i Åsenhallen pågår.

eldri.storhaug@
stavanger-aftenblad.no

Rogalands Avis på Internett/Nyheter 29.04.02 ANN SESILIE TEKFELDT (ate@rogalandsavis.no)

Vår israelske søsterby etterlyser støtte

Miriam Fierberg, ordfører i den israelske byen Netanya etterlyser ordfører Leif Johan Sevland og Stavangers støtte i konflikten i Midt-Østen.

Netanya er vennskapsby med Stavanger.

I et brev skriver Fierberg at Israel tilstreber fred og at liv er hellig.

«(...) I krig blir uheldigvis uskyldige mennesker drept, og vårt militære gjør det beste for å unngå det, selv om det kan koste våre soldaters liv.

Selvmordsbombere som kom til Park Hotel på påskeaften, hadde den fulle intensjon, og med kaldt blod, å drepe og såre menn, kvinner, barn og spedbarn. Etter å ha sluppet fri fra slaveriet, er vi nå blitt terrorfanger i vårt eget land. Verden må forstå at det er en stor kulturell kløft mellom nasjonen Israel og palestinerne (...)».

I samme brev skriver den kvinnelige ordføreren at hun er overrasket over at Stavanger er den eneste søsterbyen som ikke har reagert på terrorangrepene.

– Vi har sendt brev til Natanya like før jul i fjor, hvor vi uttrykte medfølelse og håp om en fredelig løsning. Vi har ikke sendt noe brev etter dette, men vi tenker selvsagt på dem, sier ordfører Sevland (H).

Den israelske badebyen, Netanya, som ligger langs kysten av Middelhavet, og er den største byen mellom Tel-Aviv og Haifa, er én av ti byer som Stavanger har som vennskapsbyer rundt i verden.

Den palestinske byen Nablus er den andre vennskapsbyen Stavanger har i Midt-Østen.

Derfor vil ikke Sevland fordømme verken den ene eller den andre.

– Situasjonen er meget betent og for å unngå forfordeling mellom Netanya og Nablus vil vi ikke gå aktivt inn å støtte noen av dem, sier Sevland.

Han mener ordfører Fierbergs beskrivelse tydelig viser hvor vanskelig forholdene i området er nå.

20 omkom etter at selvmordsbomberen kom gående inn i spisesalen på et hotell i den israelske kystbyen Netanya 27. mars og utløste en sprengladning han bar på kroppen. Gjestene i spisesalen var for det meste jøder som var samlet for å feire den tradisjonsrike jødiske påskehøytiden.

FNs generalsekretær Kofi Annan uttalte tre dager senere at slike angrep er moralsk forkastelig.

– Er det problematisk å ha vennskapsbyer både i Israel og Palestina?

– Nei, slik jeg ser det kan Stavanger bidra til å nærme partene ved å være vennskapsby med begge to. Bystyret ønsker å sende en delegasjon til begge byer, vel og merke når det foreligger en fredelig løsning. Vi diskuterer også hvilken type humanitær bistand vi kan bidra med, sier Sevland.

16. mai skal kommunalutvalget behandle hva Stavanger som vennskapsby kan gjøre i forhold til Natanya i Israel og Nablus i Palestina.

Israelsk diamantby Stavangers nye venn

Av STEIN HALVOR JUPSKÅS SA 27 05 95

Rådmannen i Stavanger går inn for at det innledes forhandlinger med den israelske byen Netanya med sikte på et vennskapsbysamarbeid. Stavanger har allerede et samarbeid med den palestinske byen Nablus. Dette samarbeidet vil bli formalisert så snart det er holdt ordinære valg i Nablus.

Spørsmålet om Stavanger også burde få en israelsk vennskapsby ble reist i forkant av utdelingen av Nobels Fredspris til Rabin, Peres og Arafat. I den forbindelse var Stavanger nær ved å lykkes i å få Arafat til å være til stede ved en formell inngåelse av vennskapsbysamarbeid mellom Nablus og Stavanger. Det politiske flertall i formannskapet ville heller kjøre et forsiktigere løp.

Vennskapsbyavtalen med Nablus ble utsatt i påvente av formelle valg, og man satte parallelt i gang letingen etter en by i Israel også.

Opprinnelig var det fem kandidater: Jerusalem, Haifa, Ashdod, Ariel og Netanya. Av disse har den israelske ambassaden i Norge anbefalt Netanya. Også borgermester Zvi Poleg har i svært entusiastiske ordelag hilst ideen velkommen.

Netanya har 170 000 innbyggere og ligger på den israelske middelhavskysten. Befolkningen er ventet å øke til 250 000, på grunn av stor innvandring, både fra Russland og Etiopia. Netanya er en bade og turistby, men har også betydelig innen høyteknologi, næringsmiddelbransjen og annen lettere industri. Netanya er ellers verdensberømt for sin diamant-industri, og roser seg av å gå under navet «diamantbyen».

Også Israels ambassadør i Norge, Michael Shiloh, har skrevet til ordfører Leif Måsvær. I brevet sier han seg svært tilfreds med at Stavanger og Netanya er i ferd med å institusjonalisere bånd seg imellom. Shiloh nevner spesielt en språkskole i Netanya, under ledelse av Shulamit Katznelson. Skolen har som uttrykt mål å jobbe for å bringe arabere og jøder sammen, både i studentkullene og i lærerstaben.

Ambassadøren er sikker på at Stavangers befolkning vil finne dette interessant, ikke minst nå når Norge er blitt en slik framgangsrik «fredsagent» i Midtøsten.

Formannskapet i Stavanger behandler saken om vennsbyforbindelser med Netanya torsdag 1. juni

Terror-ofrenes besøk høsten 2006.

Besøket av terrorofrene for et år siden, ble så vellykket at ordføreren i Netanya, Miriam Fierberg, spurte om Netanayaforeningen i samarbeid med Stavanger Kommune kunne gjøre det samme i år også. Og den oppfordringen ble tatt imot med glede.

Kvelden 19. august ankom 15 terrorofre med leder fra Netanya til Sola uten helt å vite hva de kom til. Krigen hadde også ført med seg at det ble mindre tid til orienteringer og forberedelser. Men at de ble møtt av syngende israelsvenner med flagg, gjorde at de lett fant seg til rette. Det varte ikke lenge før de var spleiset med vertsfamiliene og på vei til sine nye midlertidige hjem.

Heldigvis fikk de tid til å ta det litt kuli neste dag. Det første som sto på programmet, var et besøk til Stavanger Kommune kl. 13.00. På en søndag? Ja, oljemessens mange aktiviteter krevde sitt så det var ingen andre muligheter. Varaordfører Bjørg Tysdal Moe tok vel imot oss, orienterte om Stavanger, viste en video og foretok en omvisning i bygget. Men kronen på verket var nok dialogen over en bedre middag på hotell Atlantic med utsikt over "The smiling eye of Stavanger".

Når vi først var i sentrum, viste Birger Hovland oss rundt i byparken. En enkel ting som det å mate endene, ble et fornøydlig og populært innslag. Deretter ble både Domkirken og gamle Stavanger besøkt. De gamle, velholdte trehusene i det gamle miljøet, imponerer alltid. Statuene av og historien om Lenden fenger lett. Imidlertid så var det flere i gruppen som slet med å gå etter benskadene de hadde fått etter bombeangrepene, men de hang med så godt de kunne.

Dagen etterpå møttes vi på turistferja som førte oss inn til Lysebotn. Turen på den 42 km

lange Lysefjorden gjorde et mektig inntrykk. Kameraene klikket villig vekk motiver som Preikestolen, «Fantahållå», fosser, geiter, seler, idylliske øyer og den storslåtte generelle naturen der. Det var lærerikt å få se de mange detaljene som vi her hjemme ikke legger merke til, men ble til noe stort for dem. Selvsagt må ikke kaffekoppen, småpratet og alt småsnopet glemmes.

De 27 hårnålsvingene som slynger seg opp etter fjellveggen fra Lysebotn med den kontrastfulle og ville naturen, var med å gjøre at tanken på terror og krig, kom helt i bakgrunnen. Turen gikk videre til Hydra utenfor Flekkefjord. De undret seg over at ferjene ikke bare var for turister, men at folk var avhengige av dem for å kunne leve på øyer.

Finn Frestad og Gunnar Andersen var vertskap og ønsket oss hjertelig velkommen. Å sitte ned i en sjøbod, kikke og se utover i vika, kjenne sjøluften, høre fuglene og bølgeskvulp samt nyte kveldsmaten, gjorde noe med dem. En uttalte at han måtte klype seg i armen for å finne ut om dette

var virkelighet eller om det var et eventyr. Men etter en slik dag med så mange inntrykk, så ble det likevel godt å kunne krype til køys.

Enten det var sjøluften eller velværet skal være usagt, men samtlige sov atskillig lengre enn normalt. Men vi våknet i alle fall til et sommervær som passet alle. Gruppen nøt temperaturen på 20-tallet istedenfor de 33 gradene som de reiste fra. Spesielt for det yngste paret, Tal og Amit, som var i flammer etter eksplosjonen i kjøpesenteret og fikk dype forbrenninger. De var nødt å stadig ha stramme bandasjer på mesteparten av kroppen i to år. De måtte unngå sol og ikke være under forhold hvor de svettet. Men under store solhatter og med airkondisjon i bussen, fikk de likevel mye glede av turen. Vel, frokosten sto for tur, men nå ville de nyte den på bryggekannten og langbordene kom fram. Måker og ender var ivrige tilskuere. Ja, selv krabbene kom krypene fram når smuler ble sluppet ned. Skulle bare ønske dere alle hadde vært der og nytt stunden. Alle suget til seg dette velværet.

Men Eli som nylig hadde sluttet av tjenesten i militæret, tok ordet og ville ha dagens program. Han var ikke alene om å ha problemer med å koble om fra det daglige stresset de var vant med hjemme til å nyte roen her. Men samtlige gjorde etter hvert store fremskritt på det feltet også.

Plutselig sto Ariel fra Moi på plassen og presenterte seg på hebraisk. Historier og spørsmål haglet ned over ham. At en nordmann hadde bodd i Israel i 14 år, snakket språket, elsket land og folk slik som han gjorde, forundret dem alle. Og han ble med oss resten av den dagen. Men etter en stund ble vi fordelt i 3 båter som både tøffet og speedet mellom øyer og skjær i det beste været til meget stor glede for dem alle som aldri hadde opplevd noe tilsvarende. Å gå i land, se losstasjonen, museet, fiske/reke-mottaket og butikken, var populære innslag. Men å slippe ut harpen på jakt etter makrellen, toppet nok alt. De ble nemlig truet med at det ble ingen middag dersom de ikke dro opp noe. Men det tok ikke så lang tid før middagen var sikret for flere dager.

Mange tror det blir mye strev med maten. Men slipp bare resursene løs. Hana var sjefen, Yerachmiel som leder et cateringselskap i Netanya, Eli med militær erfaring og for øvrig var alle sammen var vant med matlaging hjemmefra, tok utfordringene på strak arm. Makrellen ble rensset, grillen tent, grønnsakene kokt, supper og tilbehør dukket opp og bordet sto igjen dekket på bryggekannten. Stresset de hadde med seg, hadde dalt ned på et lavere nivå.

Jeg ble anklaget for å ikke ha fortalt dem hvilket paradiset dette var. Jeg måtte bare fortelle at jeg prøvde, men at de ikke kunne forestille seg denne opplevelsen ettersom de ikke hadde noen bakgrunn for det.

Mange tror det blir mye strev med maten. Men slipp bare resursene løs. Hana var sjefen, Yerachmiel som leder et cateringselskap i Netanya, Eli med militær erfaring og for øvrig var alle sammen var vant med matlaging hjemmefra, tok utfordringene på strak arm. Makrellen ble rensset, grillen tent, grønnsakene kokt, supper og tilbehør dukket opp og bordet sto igjen dekket på bryggekannten. Stresset de hadde med seg, hadde dalt ned på et lavere nivå.

Jeg ble anklaget for å ikke ha fortalt dem hvilket paradiset dette var. Jeg måtte bare fortelle at jeg prøvde, men at de ikke kunne forestille seg denne opplevelsen ettersom de ikke hadde noen bakgrunn for det.

På hjemturen fulgte vi jærkysten. Ved Jøssingfjord, "Hitlertennene" fikk de høre litt krigshistorie fra Norge. Ruggesteinens nærmere 80 tonn som lot seg rikke ved en manns kraft, imponerte stort.

Men det å komme hjem til vertsfamiliene, var nesten som å komme hjem til sine egne hjem i Israel.

Neste dag skulle de være sammen med vertsfamiliene. Alle shoppet for å ta med seg minner og noe til familie og venner. Andre fikk se seg om i distriktet. Tal og Amit underviste på en skole og

de vant alles hjerter. Mange spørsmål ble stilt og mange fikk se Israel og jøder i et nytt lys. Det er ikke lett i dag å unngå påvirkningen til mesteparten av medias ensidige påvirkning.

Så kom vi til fredagen da Netanyaforeningen skulle arrangere Shabbatskveld i Madlamark bydelshus.

Forberedelsene var i full gang. De hadde brakt med seg mye råvarer fra Israel som skulle tilberedes. Fra flere kjøkkener vårt oste det med kjente og ukjente krydderier, urter, bønner, fisk, ris, falafel, salater og lignende. For meg er det utenkelig å bruke så mye tid på mat, men i Israel er det helt vanlig.

Kvelden opprant. Etter velkomsten, satte Hjamar Svennevik ikledd jødiske klær og kipa seg til rette med davidsharpen sin. Harpen er ikke beregnet til å bli spilt etter noter, den skal spilles ut fra det som er i hjertet. Shabbatsfreden senket seg over i forsamlingen.

Programmet vekslet med innslag og historier fra terrorofrene, sang, musikk, videoinnslag og appeller. "Invitasjonene er et bevis på at det er mennesker og steder som vi ikke regner med som pro-israelske, bryr og engasjerer seg. Å kjenne den hjertevarmen vi fikk i fjor, roen og naturen, betød utrolige mye for oss. Det betyr også en del for dem som ikke kommer, men bare får høre om det gjennom venner og bekjente og mediene," uttalte Hana Haqaaq som til daglig er leder for arbeidet for de terrorrammede i Netanya. I den senere tid har hun fått som oppgave å organisere flyktningearbeidet for dem som måtte forlate sine hjemsteder i Nord-Israel under krigen. Netanya kommune har offisielt tatt imot ca. 8000 av dem, men det er mange som ikke ble registrert fordi de bodde hos familie og venner. Alle som var her i fjor, har merket en stor beding. Med unntak av pensjonistene, har alle kommet seg ut i arbeidslivet eller er under utdanning. De fikk en slik oppløftning, at de fattet mot til å gå videre i hverdagen. Hun hilset fra alle sammen.

Men mat må det til. Buffetbordet bugnet av mange kjente og ukjente retter, så for de fleste ble dette en stor utfordring. Det gjaldt å smake seg fram og dele sine erfaringer. Samtalene gikk livlig rundt forbi både på norsk, engelsk og hebraisk. Dessertbordet kom fram og stemningen fortsatte. Problemet var bare at tiden gikk så altfor fort. Men kvelden ble i alle fall til stor glede for terrorofrene som kjente seg styrket med dette vennskapet og oss nordmenn som fikk være med på dette.

Neste dag gikk turen først til Moi hvor vi skulle delta i det velkjente Karmelstevnet som arrangeres hver år. Over 400 mennesker strømmet til det overfylte bedehuset som vanlig på tross av manglende annonseringer i media.

Det er godt å ha Avi Robinson med seg. Han tryller ut liflige toner med israelske sanger og folkedanser ut av trekkspillet selv om eieren påstår det er gammelt og falskt. Å danse der i lokalet, var bare en illusjon, til det var plassen altfor liten. Hele delegasjonen presenterte seg. En del fortalte om hvordan terroren hadde forandret livene deres. Det gjorde nok ikke mindre inntrykk! En gjenganger var også en takk for anledningen til å møte israelsvenner. Før turen begynte hadde de ikke kunnet forestille seg at det fantes så mange varme og engasjerte israelsvenner i dette landet.

Etter et godt måltid mat, gikk ferden videre til Lyngdal. Der ble vi innkvartert hos den lokale "Shofar-gruppen". Alle trodde at Stavanger toppet med de beste vertskapene i landet, men de oppdaget heldigvis at slike gode vertskap fantes også andre steder i landet også.

Neste dag gikk ferden videre til Oslo. Rachel Uriely fra Norsk Israel Senter mot antisjonisme (NIS), ønsket oss hjertelig velkommen til byen. Hun hadde ordnet med fikk en meget fin overnatting på SAS-hotellet. Etter et måltid, hadde vi en liflig samlingsstund en rabbiner, Erez og Rachel og noen andre var til stede.

Ja, nå var "tigerstaden" klar til å inntas. Delegasjonen hadde både gode og dårlige forestillinger om Oslo. Men uansett hadde alle den sterkt på ønskelisten når de planla turen til Norge. Etter en bedre frokost, spaserte vi ned til Stortinget hvor Fremskrittspartiets Morten Høglund tok vel imot oss og gav oss en fin omvisning. Men plutselig gikk brannalarmen og vi måtte umiddelbart evakuere bygningen. Brannbiler suste opp, men deltagerne var vant med slikt. Noen syntes det var ingen ulempe å få se at det gikk også alarmer i andre land enn sitt eget.

Turen gikk så videre opp til Vigelandsanlegget som de ble imponert over.

Synagogen var neste post. Sikkerhetsforetakene var overraskende sterke, men på innsiden møtte vi personer med varme hjerter. Rabbiner Melchior hadde en forelesning med alvor og humoristiske innslag, spørsmålene haglet i begge retninger. Selv om de fleste betegnet seg som ikke-religiøse, så var det ingen tvil om at synagogen hadde en stor betydning for dem alle.

Det ble tid til en luftetur i Slottsparken før vi kom inn i Den Israelske Ambassaden. Utenfor var det etter mitt begrep, en sterk bevoktning av israelsk security og norsk politi. Innenfor ble det igjen en omhyggelig kontroll av alle. Men inn kom vi. Ambassadør Miryam Shomrat med stab, ønsket oss varmt velkommen. En buffet med noe å drikke, kjeks, frukt sto klart. Det varte ikke lenge før historier, debatt gikk helt over styr – selvsagt på hebraisk. Etter en stund kom sjefen for securityen, Sagiv, undrende bort til meg og sa: "Du forstår nok ikke så mye av det som er blitt sagt her. Men hvordan er det mulig? Hvordan har dere fått det til? De er jo så fornøyde, alt har vært vellykket. Et slikt perfekt program som gikk langt over alles forventning. Den naturen! Så varme enkeltmennesker og forsamlinger de hadde møtt! Jeg trodde ikke det var mulig. Må bare i all beundring få takke dere alle som har gjort dette mulig på vegne av staben her. Det var så rørende å få høre det de fortalte. Fantastisk! Husk, du er alltid velkommen her når du er i Oslo."

Ja, så var det mat igjen. Min erfaring er at det ikke er mulig å ha en fornøyd israeler på besøk som er sulten. Når ordet "ohrel" lyder med høy røst, er det bare mat som hjelper. Vårt siste besøk på en restaurant i Oslo sto for tur. Imponerende var det at Eli klarte å lære meg teknikken å spise chinamat med ris og alt, kun med pinner. Kan jeg lære det, kan alle. Men plutselig oppdaget jeg at tiden hadde løpt fra oss. Vi skulle nemlig være med i en fjernsynssending i Visjon Norge kl. 19. Oppbruddet skjedde nokså momentant selv om israelere vanligvis tar slike ting svært med ro i forhold til oss nordmenn. Øystein stilte med bussen og snart suste vi mot Drammen. Utrolig nok så kom vi fram i tide! Avi stilte igjen opp med trekkspillet som alltid og gruppen sang. Vitnesbyrdene var klare og i etterkant har jeg hørt at det 90 minutters programmet, hadde gjort et stort inntrykk. Erez tolket på en god måte. Den unge gutten Tal som fikk meget omfattende, dype brannskader og ble avbildet i flere aviser da han var i brann, fikk det siste spørsmålet: "Du må vel ha et brennende hat mot terroristen som drepte og skadet så mange så sterkt?" Han svarte noe slikt som: "Vi bør nok se det i et annet lys. Han var et år yngre enn meg. Fra han ble født, vokste han opp i et miljø som lærte han å hate jøder med alle midler. På skolen fikk han dette utdypet og bekreftet gjennom lærebøker og undervisning. Det er nesten umulig å gjøre noe annet å hate jøder og Israel under slike forhold. Klarer vi gi dem en annerledes oppvekst, får vi fred."

Etter nok et måltid mat, bar det mot Gardermoen. Avskjedsstunden nærmet seg. Tårer, latter, vitser, historier, minner og omfavnelser i skjønn forening. Hvem skulle tro at det var mulig å bli bundet så godt sammen på så kort tid?

Yerachmiel uttalte undrende: "Vi hadde lest i media om boikottaksjoner og antisemittisme i Norge og derfor mente jeg det ikke var aktuelt å komme. Men heldigvis fikk Hana oss med likevel. Mine forestillinger har blitt grundig til skamme. Det er langt over og nærmest utenkelig at det finnes et slikt land med den naturen og folk som vi har møtt på turer, som vertskap, enkeltmennesker og på møter. Det har gjort noe med meg. Nå kan vi rette opp ryggen igjen og være stolt over at vi er jøder!" Hils og gi vår takk til alle som har bidratt til dette. Edna og jeg vil satse alt på å komme igjen.

Yosef sa at han reiste mye på turer på ferier, men dette var uten tvil den suverent beste turen han hadde opplevd så langt. Dette har gjort ufattelig godt for legeme, sjel og ånd. På forhånd kunne vi ikke forestille oss en slik omsorg og oppbakking som vi har fått.

Hana ringte senere fra flyplassen i Tel Aviv: "Vi har kommet fram, men det er en bombetrussel her slik at vi ikke kommer ut og vi har heller ikke fått bagasjen vår. Og fremfor alt så sulter vi!" "Og så ringer du til Stavanger for å få hjelp?" "Ja, det er jo helt naturlig. Nå er vi blitt så godt vant med at dere finner en god løsning på ethvert problem. Så hvorfor ikke?"

Takken bringes videre til alle de har vært i kontakt med. Mottagelsekommiten på flyplassen, vertskapene, Stavanger kommune og da spesielt Bjørg Tysdal Moe, sjåføren Barclay, vertskapene på Hydra: Gunnar Andersersen og Finn Frestad med ektefeller, Øystein som skaffet buss og kjørte med oss til Oslo, alle som gjorde sitt på shabatskvelden, Birger som guidet i Stavanger, Sarah som guidet i Oslo, NIS som tok imot oss i Oslo og gav overnatting, sponsorer av alle slag, Visjon Norge, Karmelinstitutet, Shofargruppen i Lyngdal, Ariel, gaver og ikke minst medlemmene av Netanyaforeningen. Uten dere hadde det aldri blitt den slik suksessen som det ble!

Arne Karlsen